

ԳԵՐԱԶԱՆՑՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ
Գարուն 2025

Չափի տեսություն՝ էրգոդիկ հորիզոններով

Դասախոս
Անուշ Ծերունյան
(McGill University)
anush.tserunyan@mcgill.ca
Դասախոսություն
Երեքշաբթի և հինգշաբթի
16:30–18:00

Ասիստենտ
Հայկ Մերանյան
(Պոլիտեխ. Քոլեջ)
haykm2006@gmail.com
Գործնական աշխատանք
Երեքշաբթի և հինգշաբթի
18:10–19:10

ՎԱՅՐ. Մաթեմատիկայի Ինստիտուտ, Երևան:

ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆ. 13 շաբաթ՝ սկսած **փետրվարի 11**-ից:

ԼԵԶՈՒ. Դասախոսությունները պատմվելու են հայերեն, բայց գրվելու են անգլերեն: Տնային խնդիրների լուծումները կարող են հանձնվել և ներկայացվել հայերեն:

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ. 20^{րդ} դարից առաջ ստեղծված իրական անալիզը՝ ռիմանյան ինտեգրալի և անընդհատ/դիֆերենցիալ ֆունկցիաների տեսանկյունից՝ չի բավարարում ժամանակակից ֆունկցիոնալ անալիզի, դիֆերենցիալ հավասարումների, հավանականությունների տեսության և այլ առարկաների կարիքները: Պատճառն այն է, որ այս տեսությունը կիրառելի է ֆունկցիաների շատ սահմանափակ դասի վրա. օրինակ՝ $[0, 1]$ հատվածի վրա անընդհատ ֆունկցիաների հաջորդականության կետային սահմանը կարող է չլինել ըստ Ռիմանի ինտեգրելի: Չափի տեսությունը լուծում է այս խնդիրը՝ ընդլայնելով ինտեգրվող ֆունկցիաների դասն այնպես, որ այն փակ լինի հաշվելի գործողությունների, օրինակ՝ կետային սահմանի, նկատմամբ: Այս դասընթացում մենք կտվորենք արստրակտ չափի տեսություն, չափի հետ աշխատելու առօրյա գործիքներ (օրինակ՝ Ֆուբինի թեորեմը), և չափերի դիֆերենցում: Կքննարկենք նաև կիրառություններ էրգոդիկ տեսության (դինամիկ համակարգերի) մեջ: Նյութը կներկայացվի արդիական՝ դեսկրիպտիվ տեսանկյունից, որը դեռևս արձանագրված չէ դասագրքերում: Թեմաների ցանկը և այլ մանրամասներ ներկայացված են [դասընթացի վերկայքում](#):

ՈՎ ԿԱՐՈՂ Է ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ. Դասընթացն անվճար է և բոլորը կարող են մասնակցել անկախ իրենց ուսանողական ստատուսից: Սակայն դասընթացը լինելու է **ինտենսիվ** և ենթադրելու է արստրակտ սահմանումների ընկալման և ապացույց ձևակերպելու հմտություն: Անհրաժեշտ է նաև **իրական անալիզի ու մետրիկական տարածությունների տարրերի տիրապետում**: Նյութը մարսելու և տնային խնդիրները լուծելու համար ուսանողից կպահանջվի շաբաթական **10–15 ժամ արտալսարանային աշխատանք**:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿ. Ամեն շաբաթ կհանձնարարվի տնային աշխատանք, յուրաքանչյուրը՝ ապացույց պահանջող (ոչ հաշվարկային) 6-8 խնդիր: Ուսանողները կհանձնեն խնդիրների լուծումները գործնական աշխատանքի ժամին՝ գրավոր տեսքով ինչպես նաև բանավոր՝ գրատախտակի մոտ: Գնահատականը կդրվի գրավոր և բանավոր լուծումների ներկայացման հիման վրա:

ԿՐԹԱԹՈՇԱԿ. Տնայիններից բարձր տոկոս հավաքած ուսանողներին կտրամադրվի սերտիֆիկատ և կրթաթոշակ՝ **ASOF**, **FAR** և **ANSEF** կազմակերպությունների կողմից:

ԳՐԱՆՑՈՒՄ. Մինչև փետրվարի 9-ը ուղարկեք էլեկտրոնային նամակ Լուսինե Կասարջյանին <lucineh@asof.am>՝ նշելով անուն-ազգանունը, ԲՈՒՀ-ը, ֆակուլտետը և կուրսը: